

Ἡ ποιμαντική τῆς ἐλπίδας

Τοῦ κ. Α. Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, Ἀναπλ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

Κοιτώντας τὴν ἀρθρογραφία μας στὸν «Ἐφημέριο» τῆς τελευταίας τριετίας (1995-1997), εὐκολα θὰ διαπιστώναμε ὅτι ἓνα μεγάλο μέρος τῆς ἀναφέρεται ἔμμεσα ἢ ἄμεσα στὴν ἐλπίδα.

Αὐτὸ τὸ κάναμε ὄχι μόνο γιατί εἶναι γνωστό, ὅτι «ἐλπὶς γὰρ ἡ βόσκουσα τοῖς πολλοῖς βροτῶν». Ἀκόμα καὶ ὅταν ὁ ἄνθρωπος κατατρύχεται ἀπὸ τὴν ἀπελπισία κρατάει πάντα μέσα του μία «σταθερὰ» τῆς ἐλπίδας. Κι αὐτὰ τὰ σταθερὰ ἀναζητοῦμε γιὰ νὰ στηρίξουμε τὸ βίό μας δίπλα σὲ ὅσα σαθρὰ καὶ ἀνισόρροπα δοκιμάζουμε καθημερινά.

Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι στὴ ζωὴ μας δὲν μπορούμε νὰ βαδίζουμε ἀσυλλόγιστα. Ἡ πορεία μας πρέπει νὰ πηγαίνει βῆμα βῆμα καὶ πάλι τὸ κάθε βῆμα νὰ εἶναι σίγουρο ὅτι πατάει σὲ στέρεο ἔδαφος. Κι ὅταν σχοινοβατοῦμε ὀφείλουμε νὰ πατοῦμε προσεχτικά. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μὴν μετροῦμε τίς κινήσεις μας. Πρέπει νὰ προχωροῦμε καὶ μὲ περίσκεψη καὶ μὲ αἰδῶ. Νὰ μετροῦμε καὶ νὰ ξαναμετροῦμε. Νὰ γνωρίζουμε τὰ μέτρα μας καὶ νὰ ζυγίζουμε μὲ τὰ σταθμά μας γιὰ νὰ μὴ παραπονιόμαστε στὴ συνέχεια, ὅπως τὸ συνηθίζουμε, μὲ ὅλους καὶ μὲ ὅλα. Ἡ σωστὴ ὀριοθέτηση μᾶς τοποθετεῖ ὅπως πρέπει καὶ καθῶς πρέπει στὰ δικά μας ὄρια καὶ στὰ ὄρια τῶν ἄλλων. Ἔτσι ἀποφεύγονται οἱ υπερβάσεις καὶ μπορούμε νὰ βαδίζουμε σὲ δρόμους καὶ διαδρόμους ποὺ εἶναι ἐλεύθερη ἢ διακίνηση σεβόμενοι τοὺς κανόνες τοῦ παιχνιδιοῦ ποὺ εἶναι τελικὰ κανόνες ζωῆς καὶ μὲ τοὺς ὁποίους δὲν μπορούμε νὰ παίζουμε.

Αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι κινούμαστε μὲ μία τετραγωνὴ λογικὴ ποὺ τετραγωνίζει τὸν κύκλο. Ἄς μὴ ξεχνᾶμε ὅτι ἀνάλογο πρόβλημα εἶναι καὶ «ὁ κυκλισμὸς τοῦ τετραγώνου»... ἂν θέλετε νὰ μιλάμε μὲ ὄρους τῆς παραδοξότη-

τας ποὺ καὶ αὐτὴ παραμένει μιά ἄλλη «σταθερὰ» ζωῆς.

Συχνὰ πυκνὰ στὶς περιπλανήσεις μας στοὺς δρόμους τῆς ποιμαντικῆς διακονίας ἔχουμε συναντήσει παρά-δοξα πράγματα, γινόμενα παρὰ τὴ συνήθεια, τὴ γνώμη ποὺ ἔχουν, δηλαδή, οἱ ἄνθρωποι, γιὰ τὸ ἂν μπορεῖ νὰ συμβεῖ ἢ νὰ μὴ συμβεῖ κάτι τέτοιο. Ἡ Ποιμαντικὴ ὡς γνωστὸν κινεῖται μεταξὺ δυνατοῦ καὶ ἀδύνατου, πιθανοῦ καὶ ἀπίθανου, προσδοκώμενου καὶ ἀπροσδόκητου, θαυμαστοῦ καὶ παράδοξου.

Ἔτσι δὲν μᾶς παραξενεύει ὅτι βαδίζουμε στὴ ζωὴ μας καὶ μὲ ἀγωνίες καὶ μὲ ἐλπίδες. Ὅτι ὑπερβαίνουμε τὴ λύπη μας μὲ τὴν ἐλπίδα ποὺ ἔχει ὄνομα καὶ ἀπευθυνόμαστε σ' αὐτὸν μὲ τὴν στερεὰ πεποίθηση: «Χριστὲ ὁ Θεός, ὁ εἰς σὲ ἐλπίζων, οὐκ ἀποτυγχάνει ποτέ». Ἔτσι μπορούμε νὰ μετατοπιζόμαστε ἀπὸ τὴν «Λυπιού» στὴ Χώρα τῆς Ἀλυπίας προσανατολισμένοι στὸν ἀστερισμὸ τῆς ἐλπίδας. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἔχουμε καὶ τὸ διεκδικούμε δικαίωμα στὸ μέλλον γινόμεστε συνωμότες μὲ μοναδικὸ σύνθημα καὶ παρασύνθημα τὴν ἐλπίδα. Κάτι τέτοιο εἶναι ὅμως λίαν ρεαλιστικὸ καὶ ἡ Ποιμαντικὴ τῆς ἐλπίδας συνεπάγεται μιὰ φροντίδα: «τὸ χθὲς νὰ συναντᾶται τὸ μέλλον σήμερα», γνωρίζοντας πολὺ καλά ὅτι «καὶ τὸ σήμερα εἶναι ἐκεῖνο τὸ αὔριο τοῦ χθὲς...» (Antonio Machado).

Στὸ «ἐδῶ καὶ τώρα» ἡ Ποιμαντικὴ λέει καὶ ναὶ καὶ ὄχι. Δὲν ἐγκλωβίζεται σ' αὐτὸ καὶ μόνο, γιατί ξέρει ὅτι ὑπάρχει καὶ τὸ «ἐκεῖ καὶ τότε» καὶ ὀπισθο— καὶ ἐμπροσθοδρομικέ. Γνωρίζει πολὺ καλά, ὅτι οἱ ἄνθρωποι καὶ ὁ κόσμος στοὺς ὁποίους ἀπευθύνεται, δὲν ἤλθαν γιὰ νὰ μείνουν. Εἶναι ὀδίτες καὶ πορεύονται πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ δὲν μπορούν οὔτε νὰ ἐπιστρέψουν πρὸς

Ὁ Χριστὸς τῆς Πάσης.
Φωτογραφία Ἰ. Στ. Παπαδοπούλου

τὰ ὀπίσω οὔτε νὰ φέρουν τὰ ἄνω κάτω. Δὲν ὑπολογίζουν πάνω-κάτω ἀλλὰ μὲ ἀκρίβεια, γιὰ νὰ εἶναι ἀκριβεῖς στὸ ραντεβού τους μὲ τὴν ὁποία καὶ τὸν Κύριο τῆς ἱστορίας. Ἐνα ραντεβού πού δίνεται καὶ γίνεται καθημερινά, μὲ πράγματα πού δὲν βλέπουμε καὶ ὅμως εἶναι παρόντα, μὲ χρονικὲς καὶ τοπικὲς ἐσχαιεῖς πού μᾶς ἐγγίζουν, μὲ πραγματικότητες πού γευόμαστε ἤδη ἀπὸ τώρα.

Ἡ Ποιμαντικὴ τῆς ἐλπίδας ἔχει αὐτὸ τὸ μεγάλο προσόν: νὰ προσανατολίζει στὸ μέλλον χωρὶς νὰ χάνει τὸ παρὸν καὶ τὸ παρελθόν· νὰ δείχνει πρὸς τὴν καινὴ κτίση χωρὶς νὰ χάνει ἀπὸ τὰ μάτια τῆς τὸν παρόντα κόσμο. Ἐπιστρατεύει καὶ τὶς τριῖδυμες ἀδελφές, τὴν πίστη, τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ἀγάπη, ἔτσι ὥσ-

τε νὰ κάνει πιστευτὰ ὅσα ἀγαπάει καὶ νὰ ἀληθεύει ἐν ἀγάπῃ ἐλπίζοντας. Ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ κόσμος ἔχει ἀνάγκη σήμερα ὅσο ποτὲ ἄλλοτε ἀπ' αὐτὴν τὴν ποιμαντικὴ τῆς ἐλπίδας. Αὐτὴ ἡ Ποιμαντικὴ δὲν εἶναι ἄλλη μία στῆ σειρὰ τῶν Ποιμαντικῶν τῆς γενικῆς πτώσεως ὅπως συνηθίζεται νὰ ὀνομάζονται: Ποιμαντικὴ τοῦ ἀρρώστου, τῶν μελλονύμφων, τῶν φυλακισμένων κ.τ.τ. Ἡ Ποιμαντικὴ τῆς ἐλπίδας εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν Ποιμαντικὴ πού στρέφει τὸ ποίμνιο πρὸς τὸν ἕνα καὶ μοναδικὸ Ποιμένα καὶ ἔτσι συντελεῖ στὴ συγκρότηση τῆς μιᾶς Ποίμνης ὑπὸ τὸν ἕνα Ποιμένα πού εἶναι ἐλπίδα, ἡ Ἐλπίδα.

Θὰ πρέπει σήμερα, στὶς ἀνοχῶρωτες πόλεις μας, νὰ ἐπαναλάβουμε αὐτὸ πού ὁ Αὐγάρως, ὁ τοπάρχης πόλεως Ἐδέσσης, ἔκανε στὴν πόλῃ του. Νὰ ὑψώσουμε, δηλαδή, τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, ἔστω καὶ χειροποίητη ἐμεῖς καὶ ὄχι τὴν ἀχειροποίητη πού ὑψωσε ἐκεῖνος, θέτοντας τὸ ἴδιο ἐπίγραμμα πού ὑψωσε ἐκεῖνος ἔτσι ὥστε ὅλοι οἱ πολῖτες τοῦ κόσμου, μπαίνοντας καὶ βγαίνοντας ἀπὸ τὶς πόλεις τους, ν' ἀντικρύξουν τὴν ἀχραντὴ εἰκόνα

τοῦ Κυρίου συλλαβίζοντας στὴν ἀρχὴ καὶ μαθαίνοντάς το ἀπ' ἔξω στὴ συνέχεια:

«Χριστὲ ὁ Θεός,
ὁ εἰς σὲ ἐλπίζων,
οὐκ ἀποτυγχάνει ποτέ».
(Μηναιὸν, ΙΣΤ' Αὐγούστου).

Εὐαγγ. Γ. Καρακοβούνη
Ἡ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΜΕΤΑΛΗΨΕΩΣ
Εἰσαγωγή, κείμενο, μετάφραση

Στὴν ἐπιτυχημένη σειρὰ τευχιδίων τῆς θείας Λατρείας, σὲ πολυτελὴ ἔκδοση, κυκλοφόρησε καὶ τὸ παρόν, σὲ δίχρωμη ἐκτύπωση καὶ ἐξώφυλλο σὲ τετραχρωμία. Σὲ παράλληλες σελίδες παρατίθεται τὸ ἀρχαῖο κείμενο καὶ ἡ μετάφραση σὲ ἀπλὴ δημοτικὴ, γηγονὸς πού βοηθᾷ τὸν προσευχόμενο ἢ ἀναγνώστη στὴν κατανόηση τῶν ὑψηλῶν νοημάτων τῆς Ἀκολουθίας τῆς Μεταλήψεως.